

\

AGENDA 2016 *duurzaam Kattenburg* **Buurtplatform Kattenburg / Marineterrein**
september 2016

Inleiding

Met de ontwikkeling van het Marineterrein (14 ha) liggen er kansen om dit gebied te verbinden met de overige 8 hectaren van Kattenburg (712 woningen en 400 studentenkamers, veel groen en water). De gezamenlijke agenda is: verduurzaming voor geheel Kattenburg.

Vanuit de optiek van de bewoners moet het Marineterrein een stadspark worden – waar gewerkt, gerecreëerd en gewoond kan worden - , een groene long in het centrum van Amsterdam. Ontsluiting van dit gesloten gebied over land en water is urgent.

Versterking van de “binding” tussen bewoners op Kattenburg en de gebruikers van het Marineterrein

Op termijn zal de Koninklijke Marine zich terugtrekken van het terrein. Hierdoor komt steeds meer terrein vrij voor bezoekers (nu de Voorwerf) en later de sportfaciliteiten. De bewoners van Kattenburg werken aan een nieuwe sportvereniging met een eigen voetbalelftal: Torpedo Kattenburg. Ook recreatie staat op de agenda, een zwemmogelijkheid. Een parcours voor hardlopers is al gerealiseerd.

Wat te doen?

- recreatie en sport verder uitwerken
- een agenda voor de activiteiten op Kattenburg maken
- openstelling van gebouw De Poort (Kattenburgerstraat 150) verruimen tot een sportkantine en thuishonk voor alle recreatieve doeleinden
- onderzoek naar het maximaal openwerken van de muur. Het stadsdeel doet momenteel onderzoek naar een beeldenroute van kunstwerken langs de muur
- onderzoek naar een tunnel of bak voor de auto's opdat de bereikbaarheid weerszijde van de Kattenburgerstraat optimaal wordt

De woonblokken en de studentenkamers:

De platte daken van de woningen en studentenkamers zijn geschikt voor zonenergie en de projectgroep Kattenburg is actief.

Wat te doen?

- het plaatsen van zonnepanelen in een coöperatie (Zon Op Nederland): informatieavonden zijn gepland in september 2016. De coöperatie zal nog in 2016 worden opgericht, dan volgt de inschrijving voor zonnepanelen.
- groene daken aanbrengen
- gevelrenovatie (isolatie) – bij de studentenkamers gerealiseerd, de planning voor de woonblokken is: 2025
- verder onderzoek naar opslag zonenergie

Waterhuishouding

Door grotere wateroverlast in de stad en door langere periodes van droogte moet er een waterhuishouding komen, toegesneden op het eilandkarakter van Kattenburg. Wat te doen?

- geen hemelwater meer in de riolering maar rechtstreeks in de omringende grachten
- infrastructuur voor beneveling en besproeiing van de daken – bij groene daken - van de woonblokken, de binnentuinen op de parkeergarages en de Nieuwe Hoofdhof en aanpalend groen

Biodiversiteit

Er komt steeds meer aandacht voor de flora (zie bijlage I) en de fauna (zie bijlage II) op Kattenburg. Zo is er langs de Nieuwe Vaart een eco zone gecreëerd met aqua flora en in de Kattenburgervaart en de Wittenburgervaart zijn een 20-tal drijvende tuinen aangebracht als broedplaats. Op bestaande groene plekken zoals de Nieuwe Hoofdhof worden meer en meer inheemse planten gepoot.

Er zijn nestkasjes voor gierzwaluwen, op de Nieuwe Hoofdhof en er is een plek op Wittenburg voor bijenkorven. Op de Marinierskade is een kolonie mussen, de egel is weer terug.

Kattenburg is omsloten door water: het gebruik ervan kan geïntensiveerd worden: water biedt vervoersmogelijkheden, biedt recreatie (zwemmen en amateurwatersport). Het water biedt beschutting voor broedende watervogels. Bij grote neerslag dient het water snel afgevoerd te worden in de grachten en als voorziening bij droogte moet het gemakkelijk bereikbaar zijn. Water is beschikbaar voor stadslandbouw. Water kan tevens een grote rol gaan spelen bij warmte / koude opslag.

Wat te doen?

- vruchtbomen, bessenstruiken en aardbeien poten: een begin is er
- inrichten van een moestuin: werftuin
- invulling Kattenburgerplein, een werkgroep van betrokken ondernemers en buurtgenoten overleggen met de gemeente
- drie iepen toevoegen op de Kattenburgergracht – de bushalte vervalt in 2017
- mossen op blinde muren: het voorstel van beeldend kunstenaar Agnes Laan
- beplanting tussen platanen op de Kattenburgerstraat
- de kort gemaaide grasperken 'op de schop nemen'
- waar mogelijk: asfalt en stenen verwijderen. Bij voorbeeld: op de Kattenburgerdwarstraat kunnen de fietspaden vervallen en ingeplant worden op voorwaarde dat de fietsers een aansluiting krijgen over de rijweg naar het Kippebruggetje
- invulling van het groen op de Marinierskade en de Kattenburgerkade

Terugdringen van overlast

Er zijn verschillende soorten van overlast en maatregelen moeten komen voor:

- de rattenplaag, teveel aan halsbandparkieten en slakken
- de GGD heeft een meetpunt voor NO² (zie Bijlage III); uitbreiding van metingen van luchtkwaliteit en geluidshinder, en verkeerstellingen wordt door het stadsdeel ondersteund
- maatregelen voor het terugdringen van fijnstof en geluidsoverlast van verkeer (verkeerstellingen zijn belangrijk ook in verband met de herprofilering van de Eilandenboulevard)

Mobiliteit en parkeren

Niet alleen voor de ontsluiting van het Marineterrein op Kattenburg is een plan gemaakt maar ook voor het opnemen van Kattenburg in het weefsel van het centrum van Amsterdam (zie Bijlage IV).

Watervisie 2040 voorziet in een vaarrondje Artis – Marienterrein (hiervoor wordt de Oesjesduiker doorvaarbaar voor “lage pleziervaartuigen”

Er is veel overlast van parkerende bussen op de Kattenburgerstraat: het stadsdeel heeft toegezegd plantenbakken te plaatsen met inheemse planten zodat bussen er niet meer terecht kunnen

Warmte / koude opslag

Afhankelijk van de technologische ontwikkelingen kunnen hierin stappen gezet worden.

Tevens moet onderzocht worden of het raadzaam is dat Kattenburg aangesloten wordt op stadsverwarming. Indien ja, of dat technisch haalbaar is.

Bijlage I: flora

Namen van (inheemse) planten langs de oever van de Nieuwe Vaart op Kattenburg: vlinderstruik – kornoelje – kardinaalsmuts – hедера - koninginnenkruid – vrouwenmantel – maagdenpalm hemelsleutel – ooievaarsbek – geranium – nieskruid – smeerwortel - veldsalie / weidesalie – akelei – havikskruid – zeepkruid - wilde margriet – oregano – judaspenning – damastbloem – aster – duizendblad – valeriaan – rode bes – krokus – narcis – tulp (*tulipia syvestris*)

Bijlage II: fauna

Watervogels in de buurt zijn:

- wilde eend (broedt op de grond verborgen tussen groen)
- meerkoet (broedt aan de oever)
- waterhoen (broedt verborgen tussen het riet)
- de fuut (broedt drijvend en verankert tussen takken)
- knobbelzwaan (broedt op / aan de oever)
- aalscholver (lijken niet in de stad te broeden)
- gans (broeden op de grond)

Vogels op het land:

huismus – heggemus – merel – koolmees – pimpelmees – staartmees – zwartkopmees – boomkruiper - gele Kwikstaart - (grote) bonte specht – winterkoning – roodborstje - (hout)duif – ekster – (Vlaamse) gaai - kauwtje - zwarte Kraai - bonte Kraai – spreeuw – steenuil – torenvalk – gierzwaluw – huiszwaluw – reiger – ijsvogel – steltloper – meeuw – visdiefje – koperwiek – kransvogel – vink – kneu – halsband- en ringbandparkiet (*waargenomen door Pieter Dijkhuizen*)

Bijlage III: meetwaarden

Hieronder zijn de gecorrigeerde meetwaarden van locatie "Kattenburgerstraat 6" weergegeven uit 2015.

Tot nu toe werd aangenomen dat de score van 40 'gemiddeld' is tussen goed en slecht, maar de norm staat nu ter discussie.

Gecorrigeerde NO2 Palmesbuis resultaten locatie "Kattenburgerstraat 6"				
			Meetperiode	
		concentratie in µg/m3	van	tot
	periode 1	36,4	29-12-2014	26-1-2015
	periode 2	40,2	26-1-2015	23-2-2015
	periode 3	31,1	23-2-2015	23-3-2015
	periode 4	WEG	23-3-2015	20-4-2015
	periode 5	23,8	20-4-2015	18-5-2015
	periode 6	25,0	18-5-2015	16-6-2015
	periode 7	32,4	16-6-2015	7-7-2015
	periode 8	24,2	7-7-2015	10-8-2015
	periode 9	31,9	10-8-2015	7-9-2015
	periode 10	32,8	7-9-2015	5-10-2015
	periode 11	34,3	5-10-2015	2-11-2015
	periode 12	27,9	2-11-2015	30-11-2015
	periode 13	30,7	30-11-2015	28-12-2015

Bijlage IV: mobiliteit

1. Verkeersvisie Kattenburg algemeen

Uitgangspunt van het Buurtplatform is een *autoluw* Marineterrein met beperkte toegankelijkheid van wegen en paden voor autoverkeer. Voor *parkeren* geldt: zoveel mogelijk in gebouwde parkeervoorzieningen, opdat de openbare ruimte niet belast wordt. Parkeervoorzieningen worden zoveel mogelijk bij de toegang(en) vanaf de Kattenburgerstraat getroffen om autoverkeer over het Marineterrein te beperken. Voor *langzaam* verkeer –voetgangers en fietsers - wordt het Marineterrein optimaal ontsloten naar Kattenburg, de rest van de Oostelijke Eilanden en het stadshart. Het is de bedoeling dat Kattenburg en het Marineterrein veel meer met elkaar verbonden en geïntegreerd worden. Wij willen o.m. dat de “Berlijnse muur” tussen Kattenburg en het Marineterrein geslecht wordt door de openingen in de muur maximaal te maken.

Als het Marineterrein als Stadspark wil gaan functioneren, dan moeten zowel binnenstadsbewoners als toeristen daar fietsend of wandelend vanuit het stadshart of vanaf het Centraal Station makkelijk kunnen komen. Door de ontsluiting van het terrein voor langzaam verkeer, verwachten we dat wonen en werken op het Marineterrein zich hieraan zullen aanpassen.

De ligging van het terrein leent zich uitstekend voor vervoer over water. Vervuילend vaarverkeer moet worden geweerd en elektrisch vaarverkeer toegelaten.

Op basis van deze uitgangspunten hebben wij het Verkeersplan Kattenburg gemaakt.

2. Meer verbindingen tussen de woningen van Kattenburg en Marineterrein

Er zijn nu twee ingangen vanaf Kattenburg:

- 1) Ingang Voorwerf tegenover Bijltespad, alleen voor langzaam verkeer
- 2) Hoofdingang Marineterrein schuin tegenover Kattenburgerkruisstraat. Deze ingang is voorlopig de enige ingang voor autoverkeer en moet dat ook zo lang mogelijk blijven

Er is ook een hek naast het Marechausseegebouw, maar dat is altijd dicht.

Om tot een goede ontsluiting van het terrein te komen zouden daaraan nog twee nieuwe ingangen toegevoegd moeten worden:

- 3) Ingang halverwege hoofdingang en spoorviaduct, voorbij de opslagloods van het Scheepvaartmuseum. Deze ingang zou gecombineerd kunnen worden met een horecavoorziening die zowel vanaf het Marineterrein als van de Kattenburgerstraat toegankelijk is. Deze ingang is alleen voor langzaam verkeer.
 - 4) Huidige (nog afgesloten) ingang Marechausseegebouw. Ingang voor langzaam verkeer en eventueel voor autoverkeer als er bebouwing komt waarvoor parkeren onontkoombaar is.
- Ook in de toekomst blijft het Marechausseegebouw in gebruik bij Defensie..

Bij al deze ingangen zijn goede oversteekvoorzieningen over de Kattenburgerstraat nodig voor voetgangers en fietsers in de vorm van vluchtheuvels en zebrapaden.

Een radicale oplossing om de barrière tussen de Kattenburgerstraat het Marine terrein op te heffen is de aanleg van een tunnel, vergelijkbaar met de tunnel die wordt aangelegd naast de Spaarndammerdijk om de verbinding tussen het nieuwe

woongebied van de Houthavens en de Spaarndammerbuurt te verbeteren. Daarvoor is onderzoek door de gemeente nodig.

3. Betere verbinding van Kattenburg met Wittenburg, Oostenburg, Czaar Peterbuurt en Funen

Op dit moment is er maar één verbinding:

- 1) Via de Eilandenboulevard, een drukke en minder prettige route.

Wij willen twee langzaam verkeersverbindingen toevoegen:

- 2) Een 'dwarsroute' over de eilanden via de Kattenburgerkruisstraat en een nieuwe fietsbrug over de Kattenburgervaart.

De "dwarsroute" voor fietsers over Touwbaan en Poolstraat sluit op dit moment slecht aan op de hoofdingang van het Marineterrein. De brug over de Kattenburgervaart bij het Wittenburgerhoofd is niet geschikt voor fietsers omdat alle aansluitende paden voetpaden zijn. Om de aansluiting te verbeteren stellen we een nieuwe fietsbrug voor over de Kattenburgervaart tussen Bootstraat en Kattenburgerkruisstraat. Dat hoeft geen dure brug te zijn omdat de brug alleen geschikt moet zijn voor fietsers en voetgangers. Stedenbouwkundig gezien is het een verbetering omdat de Kattenburgerkruisstraat nu op een onlogische manier doodloopt. Het Eilandenoverleg heeft altijd willen voorkomen dat hier een autobrug zou komen. Vijftien jaar geleden drong de Brandweer aan op een extra noodroute naar Wittenburg. Op aandrang van het Eilandenoverleg is die toen bij de Jacob Burggraafstraat gekomen omdat daar niet direct doorgaand autoverkeer zal komen als er een paaltje verdwijnt. Nu er eenmaal een brug bij de Jacob Burggraafstraat ligt, is de dreiging van een autoverbinding dwars over de Eilanden in het verlengde van de Kattenburgerkruisstraat niet meer aanwezig. In de grote Wittenburgerstraat is voor deze route tussen de fietsdoorsteek over het plein en de Bootstraat een klein stukje tweerichting verkeer voor fietsers nodig in combinatie met een afwijkende bestrating van de strook achter de geparkeerde auto's

- 3) Een nieuw aan te leggen route van de Czaar Peterbuurt/Funen via de Dijksgracht-Oost. Dit moet een groene route worden met alleen medegebruik van de langzame fractie van de Reiniging vanaf de werf op Oostenburg. Deze route is al opgenomen in de gemeentepannen, maar de uitvoering verloopt traag.

4. Betere verbinding van het Marine terrein met het stadshart en Oosterdok/CS

- 1) Sinds kort is de Commandantsbrug in gebruik voor langzaam verkeer van de Dijksgracht-West naar het Marineterrein. Deze brug is aangelegd voor ca. 10 jaar, dus een tijdelijke brug. Wat ons betreft is dit een prima plek voor een definitieve verbinding. Deze brug biedt aansluiting op het openbaar vervoer via de halte van tram 26 ter hoogte van het Muziekgebouw en verbindt het Marineterrein met de bestemmingen op de Kop Dijksgracht.
- 2) Als verbinding met het stadshart kan een brug van Nemo naar het Marineterrein niet gemist worden. Als het Marineterrein ook de functie van stadspark krijgt, dan moet dat ook te bereiken zijn vanuit het stadshart. Deze brug levert tevens een doorgaande fietsroute op van de "dwarsroute" over de Oostelijke Eilanden naar Oosterdokskade en Damrak. Daarmee kan de onaantrekkelijke route over Eilandenboulevard en Prins Hendrikkade worden vermeden.

Op dit moment is er via de nieuwe Commandantsbrug en de brug over de Oosterdokstoegang een goede fietsverbinding via de De Ruyterkade naar de veren naar Amsterdam-Noord. In de toekomst wordt wellicht een fietsbrug aangelegd over het IJ vanaf het Java-eiland naar Amsterdam-Noord (Hamerstraatkwartier en Meeuwenlaan). In dat geval zal de Kattenburgerstraat een nog belangrijker fietsroute worden en komt het Marineterrein nog centraler in het stedelijke fietsnetwerk te liggen.

5. Recreatieve routes

Bovenstaande ontsluiting levert veel mogelijkheden voor recreatieve rondjes voor fietsers, wandelaars en joggers. De “dwarsroute” over de Oostelijke Eilanden gaat via het Marineterrein naar de Dijkgracht West en vandaar verder rond via Dijkgracht-Oost en Funenpark terug naar de “dwarsroute”. Zie kaart.

6. Voorsorteervak Kattenburgerstraat bij hoofdingang Marineterrein

Verkeer komende van de Prins Hendrikkade dat het Marineterrein op wil rijden, houdt het achteropkomend verkeer op bij veel tegenliggers. Daarvoor zou een korte voorsorteerstrook gemaakt kunnen worden ten koste van enkele parkeerplaatsen in de Kattenburgerstraat. We willen niet dat de weg daardoor dicht bij de huizen komt te liggen, dus dat zal ten koste van parkeerplaatsen aan de kant van het Marineterrein moeten gaan.

Een tweede auto-ontsluiting van het Marineterrein wordt zo lang mogelijk uitgesteld. Als die vanwege de bebouwing nabij de Dijkgracht noodzakelijk geacht wordt, dan kan bij de ingang naast het Marechausseegebouw ook een voorsorteervak gemaakt worden. De ruimte ervoor is in het wegprofiel aanwezig.

7. Parkeren voor musea

Kattenburg ondervindt veel parkeerdruk en parkeeroverlast van autobezoekers aan het Scheepvaartmuseum. Die kan toenemen als het Amsterdam Museum mogelijk naar het Marineterrein komt. Ook Nemo is dichtbij.

Parkeren voor musea op Kattenburg (dus ook het Marine terrein) moet ontmoedigd of verboden worden. Een oplossing daarvoor is om parkeren in de openbare ruimte alleen toe te staan voor vergunninghouders.

Tegelijkertijd moeten bezoekers gestimuleerd worden om te parkeren in één van de omliggende parkeergarages: Oosterdoksgarage, Piet Heingarage en Markenhovengarage.

Het zou goed zijn om onder de bouwlocatie Post CS op het Oosterdokseiland een openbare parkeergarage aan te leggen die zowel bezoekers van Nemo kan opvangen als bezoekers van het Marineterrein.

In de Kattenburgerstraat is parkeren voor touringcars nu al verboden, maar omdat met een aantal landen geen verdrag bestaat om de bekeuringen daar te innen, trekken veel buitenlandse bussen zich daar weinig van aan. We zullen zien of het plaatsen van plantenbakken op de parkeerstrook de bussen zullen tegengaan.

8. Fietsparkeren

Van het begin af aan moet duidelijk zijn dat de beste manier om het Marineterrein te bereiken per fiets of te voet is. Voor fietsers moeten er goede fietsenrekken of nietjes met aanbindmogelijkheden beschikbaar zijn. Bij Pension Homeland zijn die er te weinig. Daardoor heeft Kattenburg overlast van fietsparkeren voor het Marineterrein.

Omdat er ruimte genoeg is op het Marineterrein, kunnen en moeten fietsparkeervoorzieningen daar snel worden aangelegd.

9. Bereikbaarheid over water

Het Marineterrein is uitstekend bereikbaar over water en zeer gunstig gelegen voor recreatief varen. Om dat te faciliteren zijn aanmeermogelijkheden gewenst, in elk geval bij Pension Homeland en aan de Dijksgracht. Het is niet de bedoeling dat er permanente ligplaatsen komen voor pleziervaart; het gaat nadrukkelijk om op- en afstapmogelijkheden.

Van het begin af aan moet ingezet worden op het weren van vervuilende dieselmotoren en het stimuleren van elektrisch watervervoer en eventueel gondels.

10. Bereikbaarheid per openbaar vervoer

Op dit moment zijn de Kattenburgerstraat en het Kattenburgerplein al redelijk goed ontsloten voor openbaar vervoer met de buslijnen 48 en 22. Vanaf de Kattenburgerstraat is de halte van tram 26 richting CS en IJburg redelijk goed bereikbaar en aan de kant van de Oosterdokstoegang is via de Kop Dijksgracht de halte van lijn 26 ter hoogte van het Muziekgebouw niet ver weg. Het Centraal Station ligt op 10-15 minuten loopafstand.

11. Treinverkeer en treinlawaaï

Langs het Marineterrein en Kattenburg loopt aan de overkant van de Dijksgracht de drukke spoorlijn van CS naar Utrecht, Amersfoort en Almere.

Het is ook een hoofdroute voor (nachtelijk) goederenvervoer. Hierdoor is er nu al aanzienlijke geluidsoverlast. Anders dan in alle andere delen van Oost en West zijn hier geen geluidsschermen langs het spoor geplaatst, hoewel de woningen op de kop van Kattenburg nu al voor geluidssanering in aanmerking komen.

De komende jaren is ProRail van plan om het treinverkeer in het kader van het project "Hoogfrequent Spoor" aanzienlijk te intensiveren. Er gaan dan 40% meer treinen rijden en de snelheid gaat omhoog van 60 naar 80 km/uur. Nieuw is dat woonschepen wettelijk als woningen gelden, zodat deze ook voor geluidssanering in aanmerking komen. Geluidsschermen zijn dus niet alleen nodig voor de bestaande woningen op Kattenburg en de eventuele nieuwe woningen op het Marineterrein, maar ook voor de woonboten aan de Dijksgracht vergen geluidsschermen.

VERKEERSPLAN

Google Maps

Google Maps

<https://www.google.nl/maps/@52.3731738,4.918023,17z?hl=nl>

oversteek = vluchtheuvel + zebrapad
 --- = uitstrijkend fietsers en voetgangers

Kaartgegevens ©2016 Google

50 m

*Deelnemers**Duurzaam Kattenburg / Marineterrein*

André Agterof	a.agterof@gmail.com
Yellie Alkema	yalkema@upcmail.nl
Agnes Laan	info@agneslaan.nl
Joop Lahaise	joop@lahaise.nl
Jeanine Langbroek	jeanlang@upcmail.nl
Wil Merkies	merkies.wil@gmail.com
Dave van de Sande	
André van Scheers	familiemars162@hotmail.com
Gedi van Schriek	gtvanschriek@gmail.com
Irma Uijtdehaage	ircmu@icloud.com
Douwe Veltheer	dveltheer@hotmail.com
Jeroen Verhulst	jeroen.verhulst@hccnet.nl